

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจที่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 99.60 ของวิสาหกิจทั้งหมดในปัจจุบัน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2555 : ออนไลน์) โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินงานในรูปแบบของบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีจะต้องมีการจัดทำงบการเงินโดยงบการเงินที่ต้องจัดทำตามกฎหมายประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน และงบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน เพื่อยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555 : ออนไลน์) และกิจการต้องแนบงบการเงินในการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปีด้วย และจากผลการจัดเก็บภาษีอากรทั้งประเทศของกรมสรรพากรประจำปี 2554 พบว่า การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลคิดเป็นร้อยละ 37.87 ของรายได้จากการจัดเก็บภาษีทุกประเภท (กรมสรรพากร, 2555: ออนไลน์) โดย SMEs เป็นกลุ่มพลังที่ใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจที่มีประมาณกว่าร้อยละ 85 ของรายที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในปัจจุบัน (สรรพากรสาส์น, 2555: ออนไลน์) ซึ่งในการตรวจสอบการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นจะใช้ข้อมูลหลายด้านประกอบกันเช่น การตรวจสอบข้อมูลในแบบแสดงรายการเสียภาษีและงบการเงิน รวมทั้งเทคนิคการวิเคราะห์ทั้งงบการเงินเป็นต้น และข้อมูลที่เจ้าหน้าที่สรรพากรให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ข้อมูลในงบการเงินของกิจการ จึงถือได้ว่างบการเงินเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่เจ้าหน้าที่สรรพากรใช้ในการตรวจสอบและวิเคราะห์การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีอากรของกิจการ ซึ่งหากข้อมูลในงบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้น มีความน่าเชื่อถือ ก็จะช่วยให้การจัดเก็บภาษีอากรนั้นถูกต้องครบถ้วนตามผลประกอบการที่แท้จริง และสามารถลดปัญหาเกี่ยวกับภาระภาษีซึ่งอาจเกิดขึ้นภายหลังจากการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สรรพากร

เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากที่สุดในส่วนภูมิภาค โดยมีอยู่จำนวน 86,279 ราย ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจแบบครอบครัว มีการทำงานที่ยังไม่เป็นระบบและบางรายมีการทำงบการเงินขาดทุนเพื่อให้เสียภาษีต่ำ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2555 : ออนไลน์) โดยปัญหาที่พบในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้เป็นปัจจุบันของทีมกำกับดูแลโดย

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ คือการขาดข้อมูลทางการเงินที่เป็นมาตรฐานในการยื่นเสียภาษีอากรของผู้ประกอบการ และการที่ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีโดยส่วนใหญ่จะทำให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำและเสียภาษี (รัตนา ตาสุข, 2546) อีกทั้งปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหาในการรับรู้รายได้ และการนำรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปจริงแต่ไม่สามารถพิสูจน์ผู้รับเงินได้เนื่องจากไม่มีหลักฐานหรือหลักฐานไม่สมบูรณ์มาบันทึกรายการบัญชี (จินจิรา สันติชัยรัตน์, 2549)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยงบการเงินที่ศึกษาได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลในการพัฒนาคุณภาพของงบการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการประกอบการพิจารณาของแหล่งเงินทุน ใช้ในการบริหารจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการขยายธุรกิจ รวมทั้งประกอบการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลได้อย่างถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรเชียงใหม่ ต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรเชียงใหม่ ต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงบการเงินของธุรกิจ SMEs เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินต่อไป

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สรรพากรเชียงใหม่ต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เจ้าหน้าที่สรรพากรเชียงใหม่ หมายถึง เจ้าหน้าที่สรรพากรที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 และสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ให้มีหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษี โดยใกล้ชิดและเป็นปัจจุบัน

งบการเงิน หมายถึง งบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

คุณภาพของงบการเงิน หมายถึง คุณสมบัติที่พึงมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะคุณภาพของงบการเงินประกอบด้วยคุณภาพด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความมีสาระสำคัญ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ด้านความเป็นกลาง ด้านความระมัดระวัง ด้านความครบถ้วน และด้านการเปรียบเทียบกันได้

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises = SMEs) หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีมูลค่ารวมของสินทรัพย์ และการจ้างงาน ตามจำนวนหรือเงื่อนไขที่กำหนดลักษณะตามกฎหมายกำหนด จำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545